

1956. október 23.-a nagypapám meséiből

Édesapám elég sokat mesélt a történelmünk ezen eseményéről mivel mind ő és most már én is úgy vélem, hogy ez az esemény azok közé tartozik, amit nem szabad a felejtés ködébe elveszni hagyni.

A forradalom történéseit ismerjük, én inkább pár ezzel kapcsolatos történetet szeretnék megosztani.

Számomra egy másik lényeges dolog is 1956 októberében történt. Mivel édesapám 1956. október 17.-én született a Vas utcai kórházban. Mint tudjuk a rádiónál voltak az első fegyveres összecsapások, hiszen ekkor már az ÁVO-sok lőttek kifelé a rádióból. Nagymamám számára már ismerősök voltak a zajok, mert ő már megélt előtte egy háborút. Félvén, hogy a harcok elérik a kórházat ő fogta a hat napos csecsemőt taxiba ült és elhagyta a kórházat a kisdeddal. Hazaérvén édesapám 6 éves bátyja csak azon szomorkodott, hogy még egy fiú született a családban, miközben a magyar történelem egyik legnagyobb eseménye ment végbe tőle pár kilométernyire.

Sajnos sok információ elveszett, de pár momentumot édesapám is el tudott mesélni. Nagypapám nem volt egy túl beszédes ember, de nem is olyan időszakban élt, amikor az emberek túlságosan sokat beszélhettek. Ő sokkal születésem előtt elhunyt ezért személyesen sosem tudtunk beszélni, de története és szellemisége megmaradt bennünk. Az biztos, hogy nagypapám jelen volt a Sztálin szobor ledöntésekor és folyamatában rögzítette az eseményeket. Egészen onnantól, hogy hegesztő pisztolyokkal a csizma felett elvágta a szobrot addig, amíg köteleket dobva a szobor nyakába, hogy ledöntötték két teherautó segítségével. Bár nagypapa nem mesélt sokat erről édesapámnak, de ezek ellenére is még kisgyermekkorából emlékszik egy régi képsorozatra, amit akkoriban még nem is igazán értett, amin egy kabátos ember ledőlő szobráról készült. Érdekesség, hogy a szobrot csaknem teljesen feldarabolták, széthordták egyedül csak a csizma maradt ott, aminél a szobor ledől a kellően humoros pestiek (köztük felmenőim is) ezen időszak után Csizma térként emlegették. Azon eseményekről is képanyaga volt, amikor az ÁVO tiszteket sorra akasztották fel a lámpaoszlopokra. Ez egy nagyon veszélyes

része volt a forradalomnak, mivel nem lehetett lekövetni, hogy kit miért is akasztanak fel, az irányíthatatlan tömeg bárkit kivégzett, akit besúgónak vagy ÁVO-snak gondoltak ezért akárki kihasználhatta ezt az időt arra is, hogy ekkor végezzen rosszakaróival. Ezek mellett volt egy filmanyag is, amit édesapám sosem látott, mert a megtorlás időszakában nagymamám megsemmisítette vagy elrejtette, hogy egy házkutatás alkalmával előkerülvén nehogy elvigyék miatta nagyapát. Bár így is a forradalom után jó pár évig börtönre ítélték, mert ekkoriban ő kéményépítő vállalkozást vezetett és mivel, hogy voltak munkásai így rábélyegezték a kizsákmányoló jelzőt.

Egy másik történet, ami bár nem ekkor történt, de ezen időszakhoz tartozik nagymamám testvéréről apukám által csak Bandi bácsinak hívott személyről szól. 1953-ban Bandi-bácsi egy barátjával utazott a Budapestről Ceglédre menő héven (vagy vonaton ezt nem tudjuk). Jó hangulatban utaztak vicceket meséltek egymásnak és Bandi-bácsinak ekkor jutott eszébe egy vicc, amit akkoriban egyik barátjától hallott.

„ Két barát beszélget az egyik megszólal.

- Hallottad meghalt Sztálin.
- Tessék?
- Meghalt Sztálin.
- Tessék?
- Te süket vagy azt mondtam meghalt Sztálin.
- Nem vagyok süket csak olyan jó hallani.”

Mikor Ceglédnél leszállt már ott várták a titkos rendőrség emberei. Ezért az egy viccért 1 évet kapott a Recski munkatáborban. Ugyan ez a személy pár évvel korábban még Budapest nagy tiszteletben álló tűzoltó főparancsnoka volt, de ez ott nem érdekelt senkit.

Remélem ezek a történetek segítenek megérteni a történelem ezen időszakának érzéseit, nekem édesapám előadásában nagyon érdekesek és magával ragadóak voltak. Annyit mondhatok, büszke vagyok felmenőim bátorságára és nagyon remélem örököltem tőlük azt az erőt és hazaszeretetet, amivel kimentek az utcára a haza érdekében.

Tichy-Rács Alex István